

BOGDAN VENED:

V SMRTNI SENCI.

BALTIŠKA POVEST.

I.
 eznatna je dandanes severno-nemška vasica Meklenburg pod mestom Wismar blizu Baltiškega morja. Današnjemu vojvodstvu je dala ime, a v kljub temu je pozabljena, kakor dosti drugih krajev, ki so storili deželam podobno uslugo. Vasica ima lice prave pravcate nemške vasi. Njeni kmetje so trdi Nemci — kot Franki ali Švabi. Vse njihovo življenje in mišljenje je nemško — kot v pristnih tevtonskih gozdih. Nemškega duha so prežete njih kosti in mozg, njihove navade in šege, vse njihovo dejanje in nehanje. Vse je nemško. In vendar . . .

Nad vasjo se dviga prastar log. V stoletnih deblih se še poznajo sledovi čudnih rezí. Meklenburčan ne ve, kaj pomenijo. Poseka pa loga ne: brani mu to neki notranji glas, neki skrivnostni čut svetega strahu in spoštovanja. Tako rad hodi po tem logu, tako ga vleče tja, pod skrivnostno šumljačo vršičke. Vse je tiho tu — kakor na božji njivi. Nobena ptička ne oživlja vej. Le na noč se oglasi iz dupel votlo petje

prhutarjev, žalostno kot nagrobna pesem. In kmetu je tako čudno pri srcu, tako milo, tako sanjavo-tožno, da bi se najrajši zjokal. Pa ne ve, zakaj — —

Zemlja je rodovitna; žita in sadja rodi v izobilju. Meklenburčan se čudi, odkod taka izredna rodovitnost: pač je morala biti zemlja dobro gnojena že v starih časih! In če pri oranju ali kopanju zaškriplje njegov lemež ali njegova rovnic ob zarjaveli sulici ali ob človeškem ogrodju: nehotoma pomoli očenaš za rajne, katerih ostanki tu počivajo. Ne ve, kdo so bili ti rajni. Pa srce mu pravi, naj moli za nje — —

Ob nedeljskih popoldnevih pojó meklenburška dekleta po vrteh stare pesmi. In v teh pesmah se večkrat ponavlja beseda, 'Didi-Lada'. Pa dekleta ne vedó, kaj pomeni. In tudi stare matere jim je ne vedó raztolmačiti. Le toliko vedó, da je to besedo moralo imeti v svojih popevkih ljudstvo, ki je prej bivalo v teh krajih, A kdo je bilo to ljudstvo, tega ne vedó . . .

In ko ponoči vihra tuli in veter piska in drevesa hreščijo in pokajo in ječijo in stakajo, tedaj se Meklenburžani prekrizujejo in šepečejo: „Bog se usmili blodnih duš! Bog